

מדת בדת

לע"נ רבי יעקב חי בן רבינו
עובדיה יוסף זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 92 פרשת אמור תשע"ד

ביצה לג-לט

דף לג ביצה קדירה ומטת שרים שפרקה, וכן חבית, יש לסדרם מלמעלה למטה ולא מלמטה למעלה.

המשנה אומרת שאין לסמוך קדירה בבקעת, וכן בדלת, ופשוט שאין הכוונה לסמוך קדירה בדלת, אלא שגם דלת אין לסמוך בבקעת, שעצים הם רק להסקה ור"ש מתיר. **לת"ק** אין להנהיג בהמה במקל, ולר"א בר"ש מותר, ולכאורה הוא סובר כאביו שאין מוקצה, ויש לומר שבבהמה גם ר"ש יאסור שנראה שהולך למכרה בשוק, וי"ז אוסר ענף עץ, ורב ששת מתיר, ולכו"ע לח שאינו ראוי להסקה אסור, ונחלקו ביבש, ור"ז סובר שעצים ניתנו רק להסקה, ורב ששת מתיר שכמו שהותר להסקה אין לחלק בין לצלות בו או לצלות בגחלתו, וללישנא בתרא ביבש מותר לכו"ע, ונחלקו בלח, שר"ז אסר שאינו ראוי להסקה, ורב ששת מתיר שהוא ראוי להסקה גדול, ולהלכה לח אסור ויבש מותר.

רבא אומר שאשה לא תכנס לקחת אוד מדיד עצים, וכן אוד שנשבר אין להסיקו ביו"ט, שמסיקים בכלים ולא בשברי כלים, ולפ"ז רבא סובר כר' יהודה, וקשה שאין אמר למשרתו צלה לי ברוז וזרוק מעיו לחתול, ויש לומר שכיון שזה דבר סרוח מאתמול דעתו היתה לחתול.

משנה לר"א מותר לקחת קיסם מלפניו לחצוץ בו שיניו ויכול לגבב מהחצר וההדליק, שכל מה שבחצר הוא מוכן, ולחכמים יכול לגבב מלפניו ההדליק, לא מוציאים אם מעצים אבנים או מעפר, ולא מרעפים ומים, ולא מלבינים רעפים לצלות בהם. **גמרא עמוד ב** רב יהודה אומר שחייב לקחת קיסם מלפניו כל מה שהוא כהנא מקשה מברייתא שמטלטלין עצי בשמים להריח בהם ולהניף בהם לחולה, ויכול למלול ולהריח בו, אך לא יקטמנו להריח בו, ואם קטמו פטור אבל אסור, אך לחצוץ שיניו אם קטמו חייב חטאת, למרות שזה גם אוכל לבהמה, ואמר רב יהודה שהיה קשה לשיטתו אף אם רק היה פטור אבל אסור, אלא שם מדובר בקשים, אך יש לדחות שלא ניתן למולל קשים, אלא שחסר דבריו הברייתא ויש להוסיף שמיולי רב בריהם אך בקשים לא יקטום, ואם קטם פטור אבל אסור, ואם קטם לחצוץ שיניו חייב חטאת, ישנה ברייתא שיכול לקטום להריח בו, ויש ברייתא שלא יקטום, ורב חסדא ביאר שריכים יכול לקטום וקשים אסור, ורב אחא בר יעקב מקשה שלגבי חבית נאמר שיכול לשברה כדי להוציא ממנה גרוגרות ובלבד שלא יתכוון לעשות כלי, ומדוע כן אסור בקשים, ועוד שרבא ורבין בני רב אדא אמרו שכשהיו אצל רב יהודה היה חותך מהחלשים ונותן להם מהם מקלות גדולים למרות שהם ראויים לבית יד לקדרום ומעצד, ויש לומר שזה תלוי במחלוקת ר"א ורבנן שר"א התיר לקחת מלפניו קיסם לחצוץ בו שיניו, ורבנן אומרים שיכול ליטול רק מאבוס של בהמה, ולכו"ע לא יקטום ואם קטם לחצוץ בו שיניו או לפתוח בו דלת בשוגג חייב חטאת, ובמזיד ביו"ט לוקה, ולחכמים גם בשבת וגם ביו"ט הוא רק שבות, ולפ"ז לר"א שחייב חטאת, ואצילנו קטם פטור אבל אסור, ורבנן תירו לכתחילה, ולר"א המשנה ששובר חבית להוציא ממנה גרוגרות מדברת במוסתקי שהיתה שבורה ודיבקה שבריה, ואין בה גזירה שיתכוון לכלי.

יכול לגבב מכל מה שבחצר וההדליק שהכל נקרא מוכן, אך לא יצבור מהם, ולר"ש מותר, ונחלקו שת"ק אסר שנראה כאוסף למחר וליום אחר, ולר"ש הקדירה מוכיחה שאוסף עבודה.

אסור ליצור אש ביו"ט שהוא מוליח.

רבה בר בר חנה מבאר בליבון רעפים שמדובר בחדשים שהוא בודק אותם,

דף לד ויש אומרים שצריך להקשותם, המשנה אומרת שאם דרסו ענף או שזרקוהו לכותל או שבמהה ריצצה אותו ושהה מעת לעת ושחטו כשר, ור"א בר ינאי אומר בשם ר"א שצריך לברקו, ורב ירמיה הסתפק אם יכול לשחטו ביו"ט, האם נחזיק בו ריעותא או שלא, ורב זירא הוכיח ממה שמשנתנו אסרה ליבון רעפים ור' יוחנן העמיד בחדשים שרוצה לברקו, ואמר רב ירמיה שהוא שנה בר' יוחנן שצריך לחזקם. **הברייתא אומרת** שאם אחד מביא האש ואחד עצים ואחד שופת הקדירה ואחד מביא מים ואחד נותן תבלין ואחד מגיס כולם חייבים, והברייתא שאומרת שרק אחד חייב מדובר כשהביאו האש בסוף אך בהביאו בתחילה כולם חייבים, ולכאורה שפיתת הקדירה אינה מעשה ור"ל מעמיד בקדירה חדשה ואסור כליבון רעפים.

תנור וכריים חדשים הם ככל הכלים שניטלים בחצר אך לא סכים אותם שמן ולא משפשפים אותם במטלית, ולא מפיגים אותם בצונן לחזקם וכדי לאפות בהם מותר, **מותר למלוג** ברותחין ראש ורגלי בהמה, אך לא ישים עליהם חרסית ואדמה וסיד להסיר העור, ולא גוזזים במספרים ולא גוזזים ירק כמה שתלשוהו מהאדמה, אך מותר לתקן קונסד ועכביות, ויכול להסיק לאפות בפורני שהוא תנור גדול, ויכול לחמם מים באנטטיח, אך לא אופים חדש בפורני חדש שמה יפחת, לא נופחים במפוח אך נופחים בשפופרת, ולא מתקנים שפוד ולא מחדרים אותו, ולא פוצעים קנה לצלות בו מליח, אך מותר לפצע אגוז במטלית ולא חששו שתיקרע.

משנה ר"א אמר עוד דין שיכול לעמוד על מוקצה **עמוד ב** בערב שבת בשמיטה שלא מעשרים ולומר מכאן אטול מחר, ולחכמים צריך לרשום ולומר מכאן עד כאן. **גמרא** כתוב במשנה שתיניקות שהטמינו תאנים מערב שבת ושכחו ולא עשורו אסורים לאכול במוצ"ש בלי מעשר, אך אם מעביר בחצירו תאנים לקצותם ניתן לאכול מהם עראי ללא מעשר, ורבה הסתפק אם שבת קובעת בדבר שלא נגמרה מלאכתו שנאמר וקראת לשבת עונג והיא קובעת אף במה שלא נגמרה מלאכתו, או שקובעת רק בדבר שנגמרה מלאכתו, ואמר ר"ז שקובעת אף בדבר שלא נגמרה מלאכתו, ושאל רבא מה שונה שבת מחצוץ שאינה קובעת בדבר שלא נגמרה מלאכתו, ואמר ר"ז שכן הוא לימוד ערוך ביידינו ששבת קובעת גם במה שלא נגמר מלאכתו, ומר זוטרא בר ר"ז רצה להביא ראייה ממשנתנו שבשביעית שפטור ממעשר יכול לומר מכאן אוכל,

ומשמע ששבת שלא בשביעית קובעת למעשר גם כשלא נגמר מלאכתו, ויש לומר שכיוון שאמר מכאן אני אוכל למחר הוא קביעות, אך לפ"ז גם בחול יתחייב במעשר ויש לומר שהחידוש הוא שטבל נקרא אסור לענין שבת עבר ותקנו מתוקן

דף לה ויש לדחות שאם מה שנשאר חוזר אינו קביעות, שכתוב שהנטול זיתים ממעטן יכול לטבול כל אחד במלח ולאכול, ואם נתן לפניו עשרה חייב במעשר ולר"א אם המעטן טהור שיכול להחזיר אליו חייב, ואם הוא טמא שאינו מחזיר אליו פטור, ור' אבהו הסביר החילוק שברישא מדובר שהמעטן טהור והאדם טמא שאינו יכול להחזיר, ובסיפא מדובר שהמעטן והאדם טמאים שיכול להחזירם, אך לכאורה במשנתנו אי אפשר להעמיד במוקצה טהור ואדם טמא שהרי מ"נ יכול להחזיר כי לא נגע בהם, ורב שימי בר אשי מבאר שר"א סובר שתרומה קובעת וכן שבת שפירות שתרמם קודם גמר מלאכתם לר"א אסור לאכול מהם עראי ולרבנן מותר, ולכאורה יש להוכיח מהסיפא במשנתנו שלחכמים מותר אחר שרושם ומשמע שרק בשביעית שאין צורך לעשר אך בשאר שנים אסור, ומשמע ששבת קובעת, ויש לדחות שכיון שרשם מכאן עד כאן אני אוכל למחר זה נקרא קביעות, אך לפ"ז גם בחול קובע, ויש לומר שהחידוש הוא שטבל נקרא מוכן לגבי שבת עבר ותקנו מתוקן, ויש להקשות ממשנה שאומרת שר"א אם אכל מאשכול ונכנס לחצר יגמור, ולר' יהושע לא יגמור, ולא אם החשיך לר"א יגמור ולר' יהושע לא יגמור, ויש לבאר כמו שר' נתן אמר שר"א לא התכוון שיגמור בחצר אלא יצא מחוץ לחצר ויגמור, וכן בשבת עצמה לא יגמור אלא במוצ"ש, ורבין אמר בשם ר' יוחנן ששבת תרומה וחצר ומקח קובעין רק בדבר שנגמרה מלאכתו, ושבת, לא כדעת הלל שאסר לעמר פירות ממקום למקום לקצור אחר שקדש עליהם היום, **עמוד ב** חצרו, לא כדעת ר' יעקב שהמשנה מתירה לאכול עראי מתאנים שעברו בחצר לקצותם ור' יעקב מחייב, ור' יוסי בר' יהודה פטר, ותרומה, לא כר"א שסובר שחייב תרם קודם שגמר מלאכה חייב במעשר, ומקח שכתוב במשנה שהלוקח תאנים מעם הארץ במקום שרוב בני האדם דורסים יכול לאכול מהם עראי ומעשרם דמאי, ורואים ממשנה זו שמקח קובע רק בדבר שנגמרה מלאכתו, ורוב עמי הארץ מעשרים, וגם מעשרים דמאי של עם הארץ אף בדבר שלא נגמרה מלאכתו, ולא כמו הדעה במשנה שהמחליף פירות עם חבירו אם שניהם לאכול או שניהם לקצות או שאחד לאכול ואחד לקצות חייב לעשר, ולר' יהודה על מנת לאכול חייב ועל מנת לקצות פטור.

פרק משלין

משנה מותר להשיל פירות ביו"ט דרך ארובה, אך לא בשבת, ומותר לכסות פירות בכלים מפני דלף גשמים, וכן כדי יין וכדי שמן, ומותר לתת כלי בשבת תחת דלף. **גמרא** רב יהודה ורב נתן נחלקו במשנה אם גורסים משלין או משחילין, ואמר מר זוטרא ששני הגרסאות אינן שייכות שכתוב בפסוק כי ישל זיתך, וכן כתוב במשנה לענין טריפות שחול וכסול, ושחול הוא שנשטמה יריכו, וכסול שאחת מירכותיו גבוהה מחברתה, ור"ז בר יצחק אומר שאף אם נגרסו משירין או משחירין אינו שייבש, שכתוב במשנה שר' ישמעאל אומר שניזר לא יחוף ראשו באדמה שהיא משיירה שיער, וכן כתוב במשנה השחור והזוג של ספרין אף שנחלקו טמאין, וכן אם נגרסו מנשירין אינו שייבש, שכתוב כי שנשרו כליו במים הולך בהם ואינו חושש, וכן כתוב איזהו לקט הנושר בשעת קצירה.

ר' זירא אומר שהכמות שניתן להשיר דרך ארובה היא כמו שכתוב במשנה בשבת שמפני ד' וה' קופות של תבן ותבואה מפני האורחים ומפני ביטול בית המדרש, אך יש לחלק ששם התירו מפני ביטול בית המדרש וכאן לא נתיר בכך, או דוקא לענין שבת החמורה הקילו ד' וה' קופות שלא יבואו לזלזל בה אך ביו"ט שהוא קל יותר נחמיר שלא יבואו לזלזל בו, ויש לומר מצד שני בשבת התירו רק ד' וה' קופות שאין הפסד ממון או פירות בגג שיהיה בהם הפסד נתייר יותר מד' וה' קופות.

דף לו שמואל מבאר בדבריו המשנה בשבת אבל לא את האוצר שלא יגמור את כל האוצר שמא יבא להשוואת גומות, ויש להסתפק אם ביו"ט שהוא קל יותר ניתן לפנות לגמרי או שאם בשבת החמירו למרות שיש ביטול ביהמ"ד ק"ו שביו"ט שאין ביטול ביהמ"ד לא נקל בכך,

ביו"ט הקילו להשיל את הפירות, ור"ז הוסיף שמוותר שום באותו גג אך לא מגג לגג וכן שנו בברייתא שאין לטלטל מגג לגג אפילו כשהגגים שרים, ויש להסתפק שביו"ט החמירו שלא יזלזלו אך בשבת שהיא חמורה נקל אף מגג לגג, או להפך שאם ביו"ט החמירו למרות שיש הפסד פירות א"כ ק"ו כשאין הפסד פירות לא נקל בכך,

ביו"ט נאמר שלא ישלשל בחבל בחלונות ולא יוריד דרך סולמות ויש להסתפק אם רק ביו"ט מחמירים שאין ביטול ביהמ"ד אך בשבת שיש ביטול ביהמ"ד נקל בכך, או להפך שאם ביו"ט שיש הפסד פירות לא התירו דרך סולמות, ק"ו בשבת שאין הפסד פירות שלא נקל בכך.

עולא אומר שמוטר לקחת כלי לכסות כלי גשמים אפילו שורת לבנים, ור' יצחק אומר שמוטר רק עבור פירות ראויים וזה לשיטתו שכלי ניטל רק לצורך דבר הניטל, ולכאורה יש לדייק ממשנתנו שכתוב ומכסין את הפירות בכלים, ומשמע שדבר אחר אסור, ויש לומר שמוטר אפילו שורת לבנים, וכתוב פירות אגב הרישא שכתוב משלין פירות, אך יש לדייק שהמשנה כותבת כדי יין וכדי שמן שחייב ראויים, ויש לומר שמוטר אפילו בטבל, ומסתבר כך שאם נאמר במתקנים א"כ זה כבר כלול בפירות שאתה מדובר גם כשאנינם מתקנים, אך יש לדחות שכתוב כדי יין וכדי שמן לומר שחששו אפילו להפסד מועט של הגשמים בכדים, אך יש לדייק שכתוב שנותנים כלים תחת הדלף והוא אינו ראוי לטלטול, ויש לומר שמדובר בראוי לטלטול, ולכאורה יש לדייק שכתוב שנותנים מחצלת על לבנים בשבת, ויש לדחות שמדובר בלבנים שנשארו מבנין שראויים לשכב עליהם, ואין לדייק ממה שכתוב

שפורסים מחצלת על אבנים, שיש לומר שמדובר באבנים מקורזלות שראויות לבית הכסא, ואין לדייק ממה שפורסים מחצלת על כוורת בשבת מפני שהחמה או הגשמים ובלבד שלא יתכוון לצוד, שיש לומר שמדובר שיש שם דבש, ורב עובקא ממישן שאל שירוקא בימות החמה יש דבש אך לא מצוי דבש בימות הגשמים, ויש לומר שתמיד יש שם חלות דבש, ולכאורה הם מוקצה, וצריך לומר שמדובר שחשב עליהם אך בלא חשב אסור, וקשה לפ"ז למה כתוב בלבד שלא יתכוון לצוד שיחלקו שירוקא כשחשב מותר ואם לא אסור, ויש לומר שהכוונה שאף כשחשב עליהם מותר רק אם אינו מתכוון לצוד, אך לכאורה אם מעמידים כ"י יהודה שסובר מוקצה מה מועיל שלא מתכוון לצוד הרי ר' יהודה אומר גם כשאני מתכוון, ואפילו ר"ש מודה שאסור בפסיק רישא ולא ימות, ויש לומר שמדובר שיש לכוורת לחונות, וצריך לבאר כבריייתא שלא יעשנה מצודה כי באמת לר' יהודה לא משנה שלא מתכוון, **עמוד ב** אך לפ"ז פשוט שמותר, ויש לומר שהחידוש הוא שלא מתירים גם באין במינו ניצוד, ורב אשי אומר שבאמת מדובר על הדבש ולא בחלות ומדובר בימי ניסן שיש גם חמה וגם גשמים וגם דבש בכוורת.

אם התמלא הכלי מולף יכול לשפוך ולמלאות שוב, והיה מעשה שדלף גשמים על בית הריחים של אביי ואמר לו רבה שיכול להביא את מיטתו לשם ואז זה יהיה כגוף של רעי ומותר להוציא, וישב אביי והקשה שלא עושים גרף של רעי לכתחילה ובינתים נפל לו בית הריחים, ואמר אביי שזה בא לו שעבר על דברי רבו.

שמואל אומר שגרף של רעי ועביט של מי רגלים מותר להוציא לאשפה וכשהוא מחזיר נתן בו מים ואח"כ מחזירו והבינו משמואל שמותר להוציא רעי רק כבלי ולא בפני עצמו, אך היה מקרה שעכבר נמצא בבית הבשמים של רב אשי ואמר רב אשי שמותר להוציא בזבוב.

משנה כל מה שאסור בשבת מצד שבות רשות או מצוה חייבים עליו גם ביו"ט, דברי שבות הם: שלא עולים באילן ולא רוכבים על בהמה ולא שטים במים ולא מטפחים ולא מספקים ולא מרקדים, דברים של רשות הן: שלא דנים או מקדשים או חולצים או מייבמים, ודברים של מצוה הן: שלא מקדישים ולא מעריכים ולא מחזירים ולא מגביהים תרומה ומעשר ואסור ביו"ט וק"ו בשבת, וההבדל בין יו"ט לשבת הוא רק אוכל נפש. **גמרא** עלולת באילן אסור שמא יתלוש, לרכב על בהמה שמא יצא חוץ לתחום, ולפ"ז תחומין הוא דאורייתא שגזרו משום כך, ויש לומר שאסור רכיבה שמא יתנוך זמורה להכות הבהמה, לא שטים על המים שמא יעשה חבית של שייטין. לא מטפחים מספקין ומרקדים שמא יתקן כלי שיר.

המשנה קוראת לדין רשות ולכאורה זה מצוה, וצ"ל שמדובר שיש שעדיף ממנו ואין בו מצוה, וקידושין נקרא רשות כשיש גדול שמצוה בו ליבם, ואסור קידושין

דף לו חליצה ויבום נקרא רשות כשיש גדול שמצוה בו ליבם, ואסור קידושין חליצה ויבום שמא יכתוב, והקדש ערך וחרם אסור גזירה משום מקו וממכר.

לא מגביהים תרומות ומעשרות אפילו כדי לתת לכהן ביו"ט אסור רק במה שכבר היה טבל אתמול, אך עישה שנעשתה טבל ביו"ט מותר להפריש ולתת לכהן.

לכאורה ככל המקרים במשנה יש גם שבות וגם רשות, ורב יצחק מבאר שהמשנה מחדשת שלא רק מה שיש רק שבות לבד אסור, אלא אפילו שבות עם רשות אסור ואפילו שבות עם מצוה אסור.

המשנה אומרת שהחילוק בין יו"ט לשבת הוא רק אוכל נפש, ולכאורה השלת פירות ביו"ט ומותרת ושבת אסורה, ורב יוסף אומר שזה מחלוקת ר"א ור' יהושע באותו ובנו שפולו לבד ואי אפשר לשחוט שניהם, מעלה הראשון לשחוט ולשני עושה פניסה במקומו שלא ימות, ולר' יהושע מעלה הראשון לשחוט ולא שוחטו, ומערים ומעלה השני ושוחט אחד משניהם, ואביי אומר שר"א מחמיר כי אפשר לפינסו במקומו, וגם הוא יתיר להשיל פירות, וגם ר' יהושע שמקל להערים כי שייך הערמה, אך הוא לא יתיר השלת פירות שהוא רק הצלת הפירות, ורב פפא אומר שזה מחלוקת ב"ש וב"ה, שב"ש אסור להוציא קטן לולב וס'ית לרה"ר ביו"ט וב"ה יתיר, ויש לחלק שב"ש החמירו רק בהוצאה אך סתם טלטול גם הם יתירו אך יש לומר שטלטול הוא צורך הוצאה וא"כ ב"ש יאסרו.

משנה בהמה וכלים יכול להוליכם כרגלי הבעלים והמוסר בהמתו לבנו או לרועה יוליכם רק כרגלי הבעלים, כלים המיוחדים לאחד האחים שבבית הם כרגליו, ומה שאין מיוחדים הם כמקום שהולכים, השואל כלי מחבירו בערב יו"ט הם כרגלי השואל, ואם שאל ביו"ט הם כרגלי המשאל, האשה ששאלה מחברתה תבלין מים ומלא לעיסתה, העיסה היא כרגלי שתייה, ור' יהודה פוטר במים שאין בהם ממש. **עמוד ב גמרא** לכאורה שהמנהג לא כ"י דוסא או אבא שאמר שהחלוקת בהמה בערב יו"ט אף שמסרה לו ביו"ט היא כרגלי הלוקח, והמוסר בהמה ביו"ט לרועה היא כרגלי הרועה, ויש לומר שהמשנה דברה כשנותן לרועה נוסף ולכן ביו"ט זה כרגלי הבעלים, וכן יש לדייק שכתוב לבנו או לרועה, רבה בר בר חנה אמר שר' יוחנן פסק כר' דוסא, ואין להקשות ממה שר' יוחנן סובר כסתם משנה והמשנה אומרת שהולכים כרגלי הבעלים כי המשנה דברה כשיש ב' רועים.

ב' אנשים ששאלו חלוק בשותפתו, אחד ללכת בבוקר לביהמ"ד והשני ללכת בו בערב לבית המשתה, ואחד עירב לעצמו לצפון והשני עירב לדרום כל אחד מהם יכול ללכת בו לצד שעירב רק עד מקום שהאחר יכול ללכת, ואם התחום שלהם ממוצע בדיוק לא יזיזו ממקומו.

ב' אנשים שלקחו חבית ובהמה בשותפות לרב החבית מותרת לכל אחד למקומו והבהמה אסורה לב' ובהמות, ולשמואל גם החבית אסורה, ולכאורה אם רב סובר שיש ברירה יש להתיי גם בהמה, ואם אין ברירה גם בחבית אסור, ויש לומר שיש ברירה אך בהמה אסור כי התחומין יונקים אחד מהשני, ורב כהנא ורב אסי שאלו את רב שאם לא חששו ממה שאחד מקצה מהשני א"כ מדוע יש לחשוש לתחומין ורב שתק, ונחלקו בזה שלר' הושעיא יש ברירה, ולר' יוחנן אין ברירה, ולכאורה יש משנה באהלות שאם יש מת בבית כל הפתחים סתומים ואם נפתח אחד הוא טמא וכולם טהורים ואם חשב להוציא מאחד הפתחים או מחלון שיש בו ד' על ד' מציל על כולם, ולב"ש דוקא כשחשב קודם שמת, ולב"י אף אם חשב את שמת, ואמר ר' הושעיא שהפתחים טהורים רק מכאן ולהבא ומשמע שלמפרע לא, וא"כ אין ברירה ויש להפוך אצלינו שלר' הושעיא אין ברירה ולר' יוחנן יש ברירה, אך רב אסי אמר בשם ר' יוחנן שאחים שחלקו הם כלקוחות ומחזירים זה לזה ביוביל, וא"כ לר' יוחנן

אין ברירה, ואין לחלק שבדאורייתא אין ברירה ובדרבנן יש ברירה, שאי שנה במשנה בתנאי בערוב תחומין שלר' יהודה לא מתנים על ב' דברים כאחד אלא אם בא חכם למזרה העירוב למזרה ואם בא למעלב העירוב למעורב לר' אבא וצדדים,

דף לח הקשר על זה שאם לא מועיל לב' הצדדים כי אין ברירה, א"כ לא יועיל גם למזרה או מערב, ור' יוחנן אומר שמדובר שכבר בא חכם, ורואים שלר' יוחנן אין ברירה אפילו בדרבנן, וא"כ אצלינו אין להפוך ולר' יוחנן אין ברירה ולר' הושעיא יש ברירה, ולענין אהלות סבר ר' הושעיא שאין ברירה שזה דאורייתא, מר זוטרא דרש שהלכה כר' הושעיא.

שמואל אומר ששור של פטם הוא כרגלי כל הקנה אותו אפילו מעיר אחרת, ושור של רועה הוא רק כרגלי אותה העיר.

המשנה אומרת שאם שאל מערב יו"ט חפץ כרגלי השואל והחידוש הוא שזה גם כשלקחו ביו"ט זה נקרא ברשותו מאתמול, וזה ראייה לר' יוחנן שהשואל כלי מערב יו"ט הוא כרגליו אף שלקחו ביו"ט.

השואל כלי ביו"ט הוא כרגלי המשאל, והחידוש הוא אפילו כשהוא רגיל לשאול ממנו לא אומרים שהעמידו ברשותו מאתמול, כי אולי אדם אחר ישאל אותו ממנו.

כשעלה ר' אבא לא"י אמר יהי רצון שאומר דבר שיתקבל, וכשעלה מצא את ר' יוחנן ור' חנינא בר פפי ור' זירא, או את ר' אבהו ור"ש בן פזי ור' יצחק נפחא, והם הקשו על משנתנו שאשה ששאלה קמח מים ומלא העיסה כרגלי שניהם, ולכאורה המים והמלח יתבטלו לגבי העיסה, **עמוד ב** ואמר להם ר' אבא שאחד שהשערב לו קב חיטין ב"י קבין של חבירו יאכל בעל ה"י וישמח, א"כ אין בטול לענין בעלות, ויצחקו עליו, אמר להם ר' אבא וכי לקחתי ממכם לבוש, ויצחקו שוב, ואמר ר' הושעיא שהם צדקו שהרי הוא לא אמר להם מקרה שהתערבו שעורים בחיטים כי פשוט לו שמין באינו מינו בטל, א"כ גם חיטים בחיטים אמנם ר' יהודה סובר שמין במינו אינו בטל, אך לרבנן גם מין במינו בטל, אמר לו רב ספרא משה האם אתה אומר כראוי, וכי הם לא שמעו מה שאמר ר' חייא קטוספאה בשם רב שהבורר צורות מגוון חבירו חייב לשלם לו דמי חיטים כי חסרו מדה, וא"כ גם בנתערב לו קב ב"י קבין של חבירו יש לו ממדתו אצלו, ואביי דוחה שיש לחלק בין ממון שיש לו תובעין לממון שאין לו תובעין, אמר רב ספרא שלדבריו מה שאמר רב חננאל שגבילה בטלה בשחוטתה כי השחוטתה לא תאסר לעולם, אך שחוטתה שנתערבה בגבילה לא בטילה כי הנבילה יכולה להיות מותרת, ולדבריי אביי אם יש לה בעלים אין לה כישול, וראיה לכך שחוסר בעללים לא מפקיע חשיבות ממון, שר' יוחנן בן נורי אמר שחפצי הפקר קונים שבייתה וגם אם אין להם בעלים כאילו יש להם בעלים, ואמר אביי שאין לדמות איסור לממון שאיסור בטל וממון לא, והטעם הוא שגזרו שמא תעשה עישה בשותפות, ורבא אומר שתבלין עשוי לטעם ואינו בטל.

דף לט לרב אשי זה דבר שיש לו מתירים אחר יו"ט, ואינו בטל אפילו באלף.

ר' יהודה פטר במים ומשמע שבמלח לא, ומה שהוא אמר שמים ומלח בטלים בין בעיסה בין בקדיירה, מדובר במלח סדומית שהוא דק, ובמשנה מדובר במלח אסתרונקית שהוא עבה יותר, ומה שר' יהודה אומר במקום אחר שמים ומלח בטלים בעיסה ולא בקדיירה מפני רוטבה, מדובר ברכה שאינה כעיסה, ובמשנה מדובר בתבשיל עבה כעיסה והמלח בטל בו.

משנה גחלת היא כרגלי הבעלים, אך שלהבת אינה מעכבת באיסור תחומין. יש מעילה בגחלת של הקדש אך בשלהבת לא נהנים ולא מועלים, המוציא גחלת לרה"ר בשבת חייב ואילו הוציא שלהבת פטור. **גמרא** ה' דברים נאמרו בגחלת: שהיא כרגלי הבעלים, ושלהבת ככל מקום, בגחלת הקדש מועלים ובשלהבת לא נהנים ולא מועלים, גחלת של ע"ז אסורה ושלהבת מותרת, מוציא גחלת לרה"ר בשבת חייב ומוציא שלהבת פטור, המודר הנאה מחבירו אסור בגחלת ומותר בשלהבת, ההבדל בין שלהבת הקדש לשל ע"ז ששלהבת ע"ז היא מאוסה ובדלים ממנה לכן לא גזרו בה ושל הקדש אסור שאינה מאוסה ולא בדלים ממנה. מה שכתוב שהמוציא שלהבת לרה"ר חייב, לרב ששת מדובר שהוציאה בקיסם, ולא חייב בגלל הקיסם שאין בו שיעור שכתובים צעים צריך שיעור כלי בקיסם, ויש לומר שיש שיעור שיש בו כלי בשמן ותלה בו שלהבת ולא חייב מצד הכלי שמדובר בחרס שאין בו שיעור שר' יהודה אמר שבחרס צריך שיעור כדי שיתן בין פצים לחבירו, והמשנה שאומרת שפטור בשלהבת מדובר שזוקה לרה"ר.

משנה מים מבור של יחיד מותר לקחתם כרגליו, ושל אנשי העיר מותר כרגליהם, ושל עולי ככל מותר כרגלי הממלא. **גמרא** רבא הקשה שבערובין נאמר שנהרות המושבין ובעלינות הנובעין, מימיהם כרגלי כל אדם, ורבה מבאר שמדובר במשנתנין במבונותים, וכן אמר ר' חייא רב אבין בשם שמואל שמדובר במבונותים.

לר"נ אדם שמילא כבור של עולי בכל ונתן לחבירו הולכים אחר רגלי מי שמילאו לו, ולרב ששת הולכים אחר רגלי הממלא, ונחלקו, שלרב ששת הבור הוא כהפקר והולכים אחר הממלא שאי אפשר לזכות מהפקר עבור חבירו, ולר"נ הבור הוא כשותפות ולכן מועיל עבור אחר, ורבא הקשה מהמשנה שהאומר הריני עליך חרם המודר אסור **עמוד ב** ואם אדם הרי אתה עלי חרם הנודר אסור, ואם אמר רביני עליך ואתה עלי שניהם אסורים זה בזה אך מותרים בשל עולי בכל, ואסורים בשל אותה העיר, ודברים אלו הן של עולי בכל הר הבית והלשכות והעצרות ובור של אמצע הדרך, ודברים אלו הן של העיר, הרחוב ובית הכנסת ובית המרחץ, ואם נאמר שבור עולי בכל הוא של שותפין א"כ יהיה אסור במודר הנאה שהרי כתוב במשנה שהשותפין שנדרו הנאה זה מזה אסורים להכנס לחצר לרחוץ בבור, ור"נ אומר שאמנם לרחוץ אסור אך למלאות מותר כי כל אחד ממלא משלו, אך לפ"ז ר"נ סובר שיש ברירה ושנינו במשנה בשקלים שהאחים שותפים כשהיבנים כקלובן פטורים ממעשר בהמה, וכשהיבנים במעשר בהמה פטורים מקלובן, ורב ענן ביאר שדוקא כשהלקו גדיים כנגד טלאים או טלאים כנגד גדיים, אך אם חלקו גדיים כנגד גדיים או טלאים כנגד טלאים אומרים שזה חלקו שהגיעו מתחילה, ולר"נ גם אם חלק גדיים כנגד גדיים וטלאים כנגד טלאים לא אומרים שזה חלקו משעה ראשונה, ויש לומר שלכו"ע בור עולי בכל הוא כהפקר, ונחלקו אם מגביה מציאה לחבירו קנה חבירו או שלא קנה חבירו.

משנה מה שהיו פירותיו בעיר אחרת ועירבו בני אותה עיר להביא לו פירותיו, לא יביאו לו, אך אם עירבו פירותיו כמוהו.